

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ
ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди

№ MO5-45

2013 йил

Ўзбекистон Республикаси Олий ва
ўрта махсус таълим вазирлигининг
2013 йил "20" декабр даги
484 - сонли буйруғи билан
тасдиқланган

“МУСИҚА САНЪАТИ (Турлари бўйича)”

олий таълим муассасалари таълим йўналишлари ва мутахассисликлари
умумкасбий ва махсус фанлари педагоглари учун малака ошириш
йўналишининг
ўқув дастури

Тошкент – 2013

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ
ВАЗИРЛИГИ**

**ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАҲБАР КАДРЛАРИНИ
ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ
ТАШКИЛ ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ**

**ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ САНЪАТ ВА МАДАНИЯТ ИНСТИТУТИ
ХУЗУРИДАГИ ПЕДАГОГ КАДРЛАРИНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА
УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ТАРМОҚ МАРКАЗИ**

Малака ошириш ўқув дастури Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими
йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини
Мувофиқлаштирувчи кенгашининг
2013 йил 20 декабрдаги 5 -сонли баёни билан маъқулланган.

Тузувчилар: п.ф.д., проф. Н.А.Муслимов- ТДПУ хузуридаги
тармоқ маркази директори
п.ф.н. Ф.Т.Эсанбобоев- ЎзМУ хузуридаги минакавий
марказ директори
проф. Ш.Пирматов, проф. Қ.Т.Мирзаев,
ф.ф.н. проф.Н.Қосимов, п.ф.д., доц. Н.Исакулова

Тақризчилар: Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти “Вокал”
кафедраси доценти, педагогика фанлари номзоди
О.А.Васильченко
Ўзбекистон давлат консерваторияси “Муסיқий
педагогика” кафедраси мудир, доцент М.Ахмедов

Ўқув дастурлари Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти
Илмий кенгашида тавсия қилинган (20 ____ йил _____ даги ____ - сонли
баённома).

Кириш

Дастур олий таълим муассасалари педагог кадрларининг касбий тайёргарлиги даражасини ривожлантириш, уларнинг илғор педагогик тажрибаларни ўрганишлари ҳамда замонавий таълим технологияларидан фойдаланиш бўйича малака ва кўникмаларини такомиллаштиришни мақсад қилади.

Дастур мазмунида олий таълимнинг долзарб масалаларини ўрганиш, глобал Интернет тармоғидан фойдаланган ҳолда ўқув жараёнига замонавий педагогик ва ахборот технологияларини жорий этиш, педагогнинг шахсий ва касбий ахборот майдонини лойиҳалаш, педагогик маҳоратни ошириш, Ўзбекистоннинг энг янги тарихини билиш, фан, таълим, ишлаб чиқариш интеграциясини таъминлаш, тегишли мутахассисликлар бўйича илм-фанни ривожлантиришнинг устивор йўналишларини аниқлаш, илмий-тадқиқотлар ўтказишнинг самарали методларидан фойдаланишга ўргатиш асосий вазифалар этиб белгиланган.

Шу билан бирга олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчиларининг мунтазам касбий ўсишида интерактив методлар, педагогларнинг таҳлилий ва ижодий фикрлашини ривожлантиришга йўналтирилган инновацион методикалар, масофадан ўқитишни, мустақил таълим олишни кенгайтиришни назарда тутувчи техника ва технологиялардан фойдаланган ҳолда машғулотлар олиб бориш малакаси ва кўникмаларини ривожлантириш кўзда тутилган.

Дастур доирасида берилаётган мавзулар тингловчиларнинг педагог кадрларга қўйиладиган давлат талабларини, замонавий инновацион таълим технологиялари ва уларнинг турларини билишлари, талаба шахси ва унинг хусусиятини ҳисобга олган ҳолда таълимда индивидуаллик ва дифференциал ёндашувга эришувлари ва таълим жараёнларида муаммоли таълим, ҳамкорлик технологияси ва интерфаол усулларни амалда қўллай олишлари, ахборот технологияларидан таълим-тарбия жараёнида самарали фойдалана олиш кўникмаларига эга бўлишларини таъминлашга қаратилган.

Умумий тайёргарлик модули:

- Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожини ва таълим–тарбия масалалари;
- Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этиш ва бошқаришнинг меъёрий-ҳуқуқий асослари;
- ОТМ тизимида ўқув жараёни ва ўқув-услубий фаолиятни модернизациялаш ва инновацион таълим технологияларини жорий этиш

Умумкасбий тайёргарлик модули:

- Олий таълим педагогикаси ва психологияси;
- Электрон педагогика асослари;
- Таълим технологиялари ва педагогик маҳорат;
- Амалий хорижий тил;

- Тестология асослари;
- Ҳаёт фаолияти хавфсизлиги;
- Ахборот хавфсизлиги.

Умуммутахассислик бўйича тайёргарлик модули:

- Бадиий жамоалар билан ишлаш услубиёти инновациялари;
- Номоддий маданий меърос фанининг ривожланиш тенденциялари;
- Маданият ва санъат муассасаларини ташкил этиш ва бошқаришнинг долзарб муаммолари.

Мутахассислик бўйича тайёргарлик модули:

- Мусиқа санъати фанларини ўқитишда илғор тажрибалардан фойдаланиш;
- Мусиқа санъати фанларини ўқитишда “Устоз-шогирд” анъаналари.

Танлов фанлари модули.

Курснинг мақсади ва вазифалари

Олий таълим муассасалари “Мусиқа санъати (*Турлари бўйича*)” таълим йўналишлари ва мутахассисликлари умумкасбий ва махсус фанлардан дарс берувчи педагоглар малакасини ошириш курсининг мақсади – педагогик фаолиятга назарий ва касбий тайёргарликни таъминлаш ва янгилаш, касбий компетентликни ривожлантириш асосида таълим-тарбия жараёнларини самарали ташкил этиш ва бошқариш бўйича билим, кўникма ва малакаларни такомиллаштиришга қаратилган.

Олий таълим муассасалари “Мусиқа санъати (*Турлари бўйича*)” таълим йўналишлари ва мутахассисликлари умумкасбий ва махсус фанлардан дарс берувчи педагоглар малакасини ошириш курсининг вазифаси – педагогик кадрлар тайёргарлигига қўйиладиган талаблар, таълим ва тарбия ҳақидаги ҳужжатлар, педагогика ва психологиянинг долзарб муаммолари ва замонавий концепциялари, амалий хорижий тил, хорижий таълим тажрибаси, педагогнинг шахсий ва касбий ахборот майдонини лойиҳалаш, педагог кадрларнинг малакасини ошириш сифатини баҳолаш ишлари мазмунини ўрганишга йўналтиришдан иборат.

Курс якунида тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар:

Тингловчи:

- Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, таълим соҳасида давлат сиёсати ва бошқа қонунчилик ҳамда ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатларни;
- “Таълим тўғрисида”ги қонун, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ва бошқа қонун ҳужжатларининг қабул қилиниши, моҳияти ва аҳамиятини;
- мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясини;
- таълим тизимини ривожлантиришнинг устувор йўналишларини;

• таълим тизимида мулоқот ва коммуникатив жараёнларнинг шакл ва қонуниятларини;

• педагогик жараёнлар қонуниятлари ва шахсни ўқитиш, тарбиялаш, ривожлантиришнинг замонавий назарияси ва технологияларини;

• таълим соҳасидаги инновацияларни;

• жамиятни ва таълимни ахборотлаштириш технологияларини;

• бадий жамоалар билан ишлаш услубиёти инновацияларини билиш;

• номоддий маданий меърос фанининг ривожланиш тенденциялари;

• маданият ва санъат муассасаларини ташкил этиш ва бошқаришнинг долзарб муаммолари;

• музика санъати фанларини ўқитиш методикаси инновациялари;

• музика санъати фанларини ўқитишда маданият ва санъат менежментидан фойдаланиш услубиёти;

• мутахассислик фанларини ўқитишнинг инновацион технологиялар билан бойитилиши;

• республикада ушбу соҳада олиб борилаётган илмий тадқиқотлар ва уларнинг натижалари;

• музика санъати фанини ўқитишда замонавий техника ва технологияларга асосланган машқ ва тренинглардан фойдаланиш йўналишлари;

• ўқитувчининг инновацион фаолиятини;

• замонавий таълим методларини;

• электрон педагогика асосларини;

• педагогик маҳорат асосларини **билиши** керак.

Тингловчи:

• таълим-тарбия жараёнлари мақсадига эришишда муассасанинг фаолиятини таъминлаш;

• таълим-тарбия жараёнларини ривожлантиришга қаратилган инновацияларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш;

• қабул қилинган қарорларнинг натижасини баҳолаш ва башоратлаш;

• таълим сифатини назорат қила олиш;

• ўқув-методик ҳужжатларни ярата олиш;

• таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланиш;

• педагогик фаолиятга инновацияларни татбиқ этишнинг самарали шаклларини;

• замонавий педагогик технологияларни таълим жараёнига татбиқ этишни;

• виртуал лаборатория ишларини яратиш ва қўллаш;

• хорижий тилдаги манбалардан педагогик фаолиятда фойдалана олиш;

• электрон ўқув материалларини яратиш технологияларини билиши ҳамда улардан таълим жараёнида фойдаланиш;

- педагогларда касбий компетентликни такомиллаштириш жараёнида ўз-ўзини ривожлантиришга бўлган онгли эҳтиёжни шакллантириш;
- шахсий педагогик ва методологик маданиятни ривожлантириш;
- бадиий жамоалар билан ишлаш услубиёти инновацияларидан фойдаланиш;
- номоддий маданий меърос фани ривожлантириш услублари;
- маданият ва санъат муассасаларини ташкил этиш ва бошқаришнинг долзарб муаммоларини ҳал қилиш;
- мусиқа санъати фанларини ўқитиш методикаси инновацияларидан фойдаланиш;
- мусиқа санъати фанларини ўқитишда маданият ва санъат менежментидан фойдаланиш;
- мутахассислик фанларини ўқитишни инновацион технологиялар билан бойитиши;
- республикада ушбу соҳада олиб борилаётган илмий тадқиқотлар ва уларнинг натижаларидан ижобий фойдаланиш;
- мусиқа санъати фанини ўқитишда замонавий техника ва технологияларга асосланган машқ ва тренинглардан фойдаланиш;
- таълим жараёнини ташкил этиш ва бошқариш **кўникмаларига** эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- педагогик мониторинг олиб бориш;
- психологик-педагогик диагностиканинг замонавий методларидан фойдаланиш;
- мусиқа санъати фанлари инновацион ўқув машғулотларини лойиҳалаш, амалга ошириш, баҳолаш, такомиллаштириш;
- мусиқа санъати фанларини ўқитишнинг дидактик таъминотини яратиш;
- коммуникатив вазифаларни ҳал этиш технологиялари, касбий мулоқот усулларида фойдаланиш, ҳамкорлик ишларини олиб бориш **малакаларига** эга бўлиши зарур.

Курсни ўқитишда замонавий ахборот ва педагогик технологиялар

Модуллارни ўқитишда дарслик, ўқув қўлланмалар, маъруза матнларининг электрон версияларидан, электрон плакатлар ва бошқа электрон ресурслардан фойдаланилади. Машғулотлар семинар-тренинг шаклида олиб борилади ва кичик гуруҳларда ишлаш каби интерфаол методлардан фойдаланган ҳолда амалга оширилади.

Малака ошириш жараёни 144 соатни ташкил этади. Ўқув юклагаси ҳафтасига 36 соат этиб белгиланган. Ўқув курсини тугаллаган тингловчиларга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16 февралдаги 25-сон қарори билан тасдиқланган давлат намунасидаги малака оширганлиги ҳақидаги сертификат берилади.

“Муסיқа санъати (Турлари буйича)”

малака ошириш курсининг ўқув модуллари ва уларнинг таркиби мазмуни

I. Умумий тайёргарлик модули

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожини ва таълим–тарбия масалалари

И.Каримов асарларида жамият тараққиёти тўғрисида янги назарий концептуал ёндашувнинг илмий асослари. Ўзбекистон ижтимоий ҳаётининг сиёсий институтлар, ғоялар ва фикрлар хилма-хиллигига асосланиши. Жамият ривожланиш босқичлари. Мустақиллик ва ўтиш даврининг зарурияти. “Ўзбек модели”нинг ишлаб чиқилиши, асосий принциплари. Жамият тараққиётини демократлаштириш ва модернизация қилиш. Эришилган ютуқлар ва унинг истиқболлари.

Демократик жамият куришнинг муҳим шартини ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамияти эканлиги. Мамлакатда демократик ислохотларни чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясининг ишлаб чиқилиши, унинг асосий йўналишлари. Фуқаролик жамиятини ривожлантиришга қаратилган янги қонунлар ва ўзгаришларнинг аҳамияти.

Глобаллашув ва таълим-тарбия тизимидаги замонавий талаблар. Ахборот коммуникация тизими, замонавий педагогик технологиядан фойдаланиш ва унинг афзалликлари. Таълим-тарбиянинг миллий-маънавий негизлари, умумдемokratик принципларга асосланиши. Миллий ғоя негизларидан таълим-тарбияда фойдаланиш.

1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этиш ва бошқаришнинг меъёрий-ҳуқуқий асослари.

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни, “Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури”, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари ва фармойишлари, Вазирлар Маҳкамасининг Қарорлари.

Давлат таълим стандартлари, классификатор, ўқув режалар, фан дастурлари, Олий таълим вазирлигининг низомлари, буйруқлари, йўриқномалар ва бошқа меъёрий ҳужжатларнинг мазмуни ва моҳияти.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ваколатлари, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг ваколатлари, маҳаллий давлат органларининг ваколатлари, Олий таълим муассасаларининг ваколатлари.

1.3. ОТМ тизимида ўқув жараёни ва ўқув-услубий фаолиятни модернизациялаш ва инновацион таълим технологияларини жорий этиш.

Умумий сифат менежменти тушунчаси, унсурлари, асосий ғояси ва тамойиллари. Таълим сифати тушунчаси, тавсифлари, бошқариш функциялари ва босқичлари.

Олий таълим тизимининг сифатига таъсир этувчи омиллар. Ўқув жараёнининг сифати. Профессор-ўқитувчиларнинг педагогик маҳорати ва

илмий салоҳиятини баҳолаш мезонлари. Олий таълим муассасасининг моддий-техник таъминоти сифати. Олий таълим муассасасининг сифат сиёсати. Таълим маркетинги хизматлари сифати. Битирувчиларнинг сифати.

Олий таълим сифатини баҳолашнинг асосий йўналишлари. Олий таълим муассасаларининг рейтинги. Факультет ва кафедралар даражасида сифат менежменти.

Таълимдаги инновацион технологиялар. Олий таълим муассасасида ўқув-услубий фаолиятни модернизациялашнинг асосий йўналишлари.

Инновацион таълим технологияларини ўқув жараёнига тадбиқ этиш. Халқаро ҳамкорлик ва хориж тажрибаси. Профессор-ўқитувчиларнинг ахборот-коммуникация технологиялари, чет тиллар ва педагогик технологиялар бўйича саводхонлигининг ошириш масалалари.

Олий таълимнинг электрон ахборот-ресурслари ва замонавий ўқув адабиётлари билан таъминотини янада ривожлантириш.

II. Умумқасбий тайёргарлик модули

2.1. Олий таълим педагогикаси ва психологияси.

Олий таълим педагогикаси ва психологияси фанининг долзарб масалалари. Таълим жараёни ягона тизим сифатида. Таълим парадигмалари. Педагогик тадқиқот методлари. Олий таълимни модернизациялаш ва оптималлаштириш. Таълим жараёнининг психологик ўзига хослиги. Ўқув мотивацияси ва таълим самарадорлиги. Шахс психологияси ва шахсга йўналтирилган таълим. Педагогик коммуникацияда психологик компетентлик.

2.2. Электрон педагогика асослари.

Ахборот – коммуникация технологиялари ҳақида тушунча. Ахборот – коммуникация технологияларининг воситалари. Янги ахборот технологиялари, ахборот тизимини бошқариш, ахборот тизимининг функционал ташкил этувчилари. Маълумотларни марказлашган ҳолда қайта ишлаш. Маълумотларни узатиш тизимлари ва уларнинг характеристикаси. Замонавий коммуникация технологиялари. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологиялари, интерактив технологиялардан фойдаланиш.

Ўқув мақсадли электрон воситаларни яратиш ва уларнинг сифатини баҳолаш. Ўқув-тарбия жараёнининг ахборот-методик таъминотини ва ўқув муассасаси ташкилий бошқарув тизимини автоматлаштириш ва унинг истиқболлари. Электрон ўқув материаллар базасининг тузилмаси ва таркиби. Таълимий ИНТЕРНЕТ ресурслари ва улардан ўқув жараёнида фойдаланиш.

Педагогик дастурий воситаларнинг умумий таърифи. Электрон ўқув материаллари ва уларнинг турлари. Замонавий дастурлаш тиллари асосида электрон ўқув материалларини яратиш.

Аудиовизуал ахборот: табиати, манбалари, ўзгартирувчилари, ташувчилари. Ўқитишнинг аудиовизуал технологиялари: теле ва видеоконференциялар ва уларни ташкил этиш, аудио, видео ва компьютерли ўқув қўлланмалари, аудио, видео ва компьютерли материалларнинг банки,

аудио, видео ва компьютерли ўқув қўлланмаларини яратишнинг дидактик принциплари. Ўқитишнинг интерфаол технологиялари.

2.3. Таълим технологиялари ва педагогик маҳорат.

Таълим технологиялари ва педагогик маҳоратнинг назарий асослари. Таълим технологияси ва шахсга йўналтирилган таълим турлари. Замонавий таълим (модулли, муаммоли, интерфаол, ҳамкорликда ишлаш, индивидуал, информатсион) технологиялари. Олий таълим муассасаларида аудитория ва аудиториядан ташқари таълимни ташкил этиш. Педагогик мулоқот маданияти ва психологияси. Педагогнинг коммуникатив ва креатив қобилиятлари. Касбий компетентлик. Педагогик назокат ва одоб-ахлоқ. Педагогик техника. Нутқ техникаси ва маданияти. Педагогик низолар. Педагогик жараёни технологиялар лойиҳалаштириш.

2.4. Амалий хорижий тил.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 10 декабрдаги “Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги” қарорининг моҳияти ва тарихий аҳамияти. Чет тилларда эркин сўзлаша оладиган мутахассисларни тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш. Жаҳон цивилизацияси ютуқлари ва дунё ахборот ресурсларидан фойдаланиш. Халқаро ҳамкорлик ва мулоқотларни ривожлантириш. Таълим тизимининг барча босқичларида чет тилларни узлуксиз ўрганишни ташкил қилиш. Чет тилини эгаллаш даражаларининг Европа системаси (CEFR) ва унинг учта асосий даражаси. Сўз бирикмалари атрофида мулоқот. Сўзлашув ва эшитиш қобилияти. Ишда, ўқишда, бўш вақтларда бўладиган суҳбат малакасини шакллантириш. Эркин касбий мулоқот. Чет тилида илмий мунозара. Туризмга оид мулоқот. Йирик, мураккаб матнлар ва уларни тушуна олиш кўникмаси. Фикрни раво ифодалаш. Чет тилида бўлган интернет матнларининг асосий ғоясини тушуниш. Таржима хусусиятлари. Оғзаки ва ёзма таржима.

2.5. Тестология асослари.

Тестология тушунчаси. Тестологиянинг тавсифи. Тестология ва унинг фаолият соҳалари. Тестологиянинг фан сифатида шаклланиш босқичлари.

Тест тузиш методикаси. Тестларнинг турлари, мазмуни ва кўрсаткич нормалари. Тестларнинг стандарт меъёрлари. Ёш нормалари. Гуруҳий нормалар. Нисбий норма. Фан соҳалари бўйича тест тузишнинг асосий тамойиллари, қоидалари, талаб ва мезон кўрсаткичлари. Ижтимоий-гуманитар ва аниқ-табиий фанлар бўйича тест тузиш тартиби. Тест саволларини Давлат тест марказига тақдим этиш форматлари.

2.6. Ҳаёт фаолияти хавфсизлиги.

Ҳаёт фаолияти хавфсизлиги ҳақида тушунча. Ҳаёт фаолияти хавфсизлиги фанининг мақсади ва вазифалари. Фаолият хавфсизлигини таҳлил қилиш. Ҳаёт фаолияти хавфсизлигининг асосий тушунчалари, мазмуни. Хавфлар, уларнинг таснифи. Фаолият хавфсизлигини таъминлаш тамойиллари, услублари. Фаолият хавфсизлиги психологияси. Ҳаёт фаолияти хавфсизлигини таъминлаш бўйича қабул қилинган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар. Ўзбекистон шароитида техноген вазиятлар ва фавқулодда ҳолатларда таълим муассасаларида ходимлар, ўқувчи-талабалар ҳаракатини ташкил этиш ва мувофиқлаштириш. Экологик маърифат ҳақида тушунча. Экологик таълим-тарбия мазмуни, методикаси. Экологик маданият ва уни барқарор тараққиётни таъминлашда тутган ўрни.

2.7. Ахборот хавфсизлиги.

Ахборот хавфсизлиги ва уни таъминлаш усуллари. Ахборот хавфсизлигини таъминлашнинг ҳуқуқий асослари. Ахборот хавфсизлиги турлари. Ахборот хавфсизлигини таъминлаш. Логин ва пароль тушунчаси. Идентификация ва аутентификация. Конфиденциал ахборот. Ахборот хавфсизлигининг концептуал модели. Ахборотларни ҳимоялашнинг криптографик усуллари. Электрон рақамли имзо ва ундан фойдаланиш. Интернет тизимидан олинаётган ахборотларнинг ишончлилиги, ўқув жараёнида Интернет манбаларидан фойдаланиш ва уларнинг ўқув мақсадларига мослиги.

III. Умуммутахассислик бўйича тайёргарлик модули

3.1. Бадий жамоалар билан ишлаш услубиёти инновациялари.

Республикада маданият ва санъат соҳасида амалга оширилаётган ислохотлар. Бадий жамоалар билан ишлаш тизимига оид жараён ва ҳодисалар.

Бадий жамоалар билан ишлашнинг мақсади, мазмуни, сифати, шакли, методи, воситалари, тамойиллари, шарт-шароитлари ҳамда жараённи тавсифлаш. Оммавий маданият ва унинг салбий таъсири. Олий таълим тизимида мусиқа фанлари педагогларига қўйиладиган талаблар.

Бадий жамоалар билан ишлаш олий малакали илмий ва илмий-педагогик кадрларни тайёрлаш. Бадий жамоалар билан ишлашда психологик билимлардан фойдаланиш. Таълим ва тарбиянинг шахслараро ижобий муносабатлари.

3.2. Номоддий маданий меърос фанининг ривожланиш тенденциялари.

Номоддий маданий меърос фани тараққиётининг асосий йўналишлари. Марказий Осиё ва Шарқ мамлакатлари ҳамда Европа давлатлари ва АҚШда номоддий маданий меъросни асраш ва тарғиб қилиш тизими. Номоддий маданий меъросни асраш ва тарғиб қилишга кўмаклашувчи халқаро ташкилотлар. Ўзбекистон Республикасида номоддий маданий меъросни асраш ва тарғиб қилиш бўйича дунёдаги ривожланган давлатларнинг қиёсий таҳлили.

3.3. Маданият ва санъат муассасаларини ташкил этиш ва бошқаришнинг долзарб муаммолари.

Маданият ва санъат муассасаларининг фаолияти: турлари, натижалари ва унга эришиш усуллари. Маданият ва санъат муассасаларининг янги таркиби ва мазмуни. Маданият ва санъат муассасаларини ташкил этиш ва бошқариш метод ва воситалари. Истиқлол йилларида маданият муассасаларининг эволюцияси, маданият муассасаларида маънавий тарғиботи. Маданият ва санъат муассасаларида бадиий ижодиётни ташкил этиш, маданият ва санъат муассасаларини бошқариш. Республика маънавий тарғибот марказининг фаолияти билан танишиш.

IV. Мутахассислик бўйича тайёргарлик модули

4.1. Мусиқа санъати фанларини ўқитишда илғор тажрибалардан фойдаланиш.

Мусиқа санъати фанларида рўй бераётган инновациялар. Фан ўқитилишини такомиллаштириш. Унда содир бўлаётган ўзгаришлар ва уларнинг ижобий натижаларидан фойдаланиш усуллари. Педагогик мулоқот ва унинг тузилиши. Янги усул ва услубларнинг кашф этилиши. Анъанавий таълим тизимининг бойиши ва модернизациялаштириши. Кўргазмали куроллардан фойдаланиш услублари.

4.2. Мусиқа санъати фанларини ўқитишда “Устоз-шогирд” анъаналари

Устозлар мактаби, “Устоз-шогирд” анъанаси. “Устоз-шогирд” таълимининг ўқитиш шакли ва мазмуни. “Устоз-шогирд” тизимида педагогик фаолият олиб бориш методлари. Устоз кифаси профессиограммаси. “Устоз-шогирд” анъаналари ривожига хисса қўшган буюк санъаткорларнинг ўрни. “Устоз-шогирд” тизимида рақобат усуллари. Устоз-шогирд анъаналарида устозларнинг мусиқа фанидан таълим беришида янги усул ва услубларнинг кашф этилиши.

V. Танлов фанлари модули

Мусиқа санъати йўналиши тингловчиларнинг эҳтиёжидан келиб чиқиб, марказ танлов фанлар модулининг таркибий қисми ва мазмунини белгилайди.

Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотлар олий таълим тизимида ўқув жараёни ва ўқув-услубий фаолиятни моделлаштириш ҳамда олий таълим педагогикаси ва психологияси, электрон педагогика асослари, таълим технологиялари ва педагогик маҳорат, амалий хорижий тил, мусиқа санъати фанлари ва уларни ўқитишнинг долзарб муаммолари ҳамда замонавий концепцияси, мусиқа санъати ва техникаси илғор йўналишлари, улардан амалиётда фойдаланиш услубиёти, инновацияларнинг амалиётга тадбиқ қилинишида миллий

хусусиятларнинг эътиборга олиниши, машқ ва тренинглarda ҳар тарафлама камраб олиш ва индивидуаллик мезонлари, вокал санъати, чолғу ижрочилиги фани машқ ва тренингларини модернизациялаш, сахна ва концерт ижро унсурларини ўргатиш услублари, мусиқа санъати фанларини ўқитиш методикаси инновациялари, мусиқа санъати фанларини ўқитишда устоз-шогирд анъаналари ва албатта янги интерфаол усуллардан фойдаланган ҳолда олиб борилади. Амалий машғулотлар замонавий дидактик таъминот ва лаборатория жиҳозларига эга бўлган аудиториялар ва маҳсус таъминланган ижодий устахоналарда, ҳамда Интернет тармоғига уланган компьютер синфларида ташкил этилади.

Мустақил соатларни ташкил этишнинг шакли ва мазмуни

Тингловчи мустақил соатларни муайян модуллар хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда қуйидаги шакллардан фойдаланиб бажаради:

- Малакавий иш.
- Тақдимот (танланган мавзу асосида тақдимот тайёрланади).
- Мутахассислик фани бўйича ўқув-дидактик материаллар тайёрлаш.
- Мутахассислик фани бўйича машғулотлар ишланмаларини лойиҳалаш.
- Ижодий топшириқлар ишлаб чиқиш.

Малакавий иш мазмуни танланган мавзуга мос бўлиб, уни бажаришда қуйидагиларга эътибор берилади:

Таркиби:

- титул варағи;
- кириш;
- асосий қисм;
- хулоса;
- фойдаланган адабиётлар рўйхати;
- илова (интернет тармоғидан олинган маълумотлар, амалий материаллар нусхалари, дарс ишланмаси ва б.).

Мазмуни:

- тавсия қилинган адабиётларни мутоала қилиш;
- мутахассислик фанларида инновациялардан фойдаланиш;
- мультимедия дарсликларини яратиш мезонлари;
- талаба билан индивидуал ишлашда педагогик маҳорат;
- касбий педагогика муаммолари;
- интернетда мавзуга оид маълумотларни излаш ва мутоала қилиш;
- малака ошириш курси давомида мустақил дарс олиб бориш;
- дарснинг маърузаси, тарқатма материаллари, технологик харитасини тайёрлаш;
- касбий педагогиканинг услубий таъминоти муаммолари;
- педагогик фаолиятда анъанавийлик ва инновациялар;
- ўзбек педагогик услубиёти ва унинг модернизацияси.

Малакани ҳимоя қилиш иши мазмуни ва шакли йўналиш таркибидаги модуллар хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда кенгайтирилиши ва ўзгартирилиши мумкин.

Тавсия этилган малака иш мавзулари

1. Кадрлар тайёрлаш миллий модели.
2. Педагогиканинг илмий-тадқиқот методлари.
3. Ахборот – коммуникация технологиялари воситаларидан таълим жараёнида фойдаланишнинг истиқболли йўналишлари ва келажаги.
4. Таълим жараёни ягона педагогик тизим сифатида. Таълим тамойиллари.
5. Баркамол инсон тарбиясида санъатнинг роли.
6. Истиқлол йилларида маданият ва санъат соҳасининг ривожланиш тенденциялари
7. Мусиқа педагогикасининг асосий мақсади ва вазифалари.
8. Мусиқа таълимига инновацион технологияларининг жорий қилиниши.
9. Мусиқа ўқитувчисининг педагогик қобилияти, педагогик маҳорати ва техникаси.
10. Мусиқий таълим ва тарбия.
11. Мусиқа санъатида “Устоз-шогирд” анъаналари.
12. Мусиқа санъати фанларининг ривожланиш жараёнлари ва воситалари.
13. Мусиқа санъати фанларини ўқитишда инновацион педагогик фаолият назарий асослари.
14. Педагогик технологиялардан мусиқа санъати фанларини ўқитишда фойдаланиш услублари.
15. Номоддий маданий меъросни асраш ва тарғиб қилишда ҳорижий мамлакатлар тажрибалари.
16. Замонавий педагогик технологиялар орқали мутахассислик фанларини ўқитишни лойиҳалаш.
17. Талабада маданият ва санъат муассаларини ташкил этиш ва бошқариш йўналиши бўйича илмий изланишлар олиб бориш кўникмаларини яратиш методикаси.
18. Мусиқа санъати фанларининг дидактик таъминоти.
19. Ўзбек мусиқа санъатининг ривожланиш тарихи.
20. Миллий иммунитетнинг шаклланишида мусиқа санъатининг ўрни.
21. Жаҳон мусиқа санъатида ўзбек мутахассисларининг ўрни.
22. Ижодий изланиш жараёнлари ҳақида.
23. Оммавий маданият ва миллий кадриятлар.
24. Овоз устида ишлаш ва мусиқачининг ўз устида ишлаши.
25. Ўзбек классик мусиқасининг оммалаштириш жараёнлари.
26. Жамоавий ижодни ташкил этиш ва бошқариш усуллари.
27. Номоддий маданий меъросни асраш ва тарғиб этишда илмий изланишларни бошқариш.
28. Номоддий маданий меросни миллий даражада муҳофаза қилиш.
29. Номоддий маданий меросни муҳофаза қилишда экспедиция ва семинар тренингларнинг ўрни.
30. Ёшларни номоддий маданий меросга жалб қилиш.
31. Мусиқа санъати фанларини ўқитишда янги педагогик технологиялардан фойдаланиш.
32. “Ўзбекистонда санъат турлари ва уларнинг ривожланиши” (Мусиқа санъатида миллий чолғуларнинг ўрни).
33. Мусиқа санъати фанларини ўқитишда хорижий мамлакатларнинг тажрибалари.

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

Модуларни ўқитиш жараёнида таълимнинг замонавий методлари, педагогик ва ахборот технологияларини қўлланилиши назарда тутилган:

-модуларнинг барча маърузалари бўйича замонавий компьютер технологиялари ёрдамида мультимедияли тақдимот тайёрлаш;

-амалий машғулотларда педагогик ва ахборот-коммуникация технологияларидан кенг фойдаланиш;

- тингловчиларнинг илғор тажрибаларини ўрганиш ва оммалаштириш назарда тутилган.

Адабиётлар:

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2012.
2. И.А.Каримов. Ўзбекистон миллий истиқлол, истеъдод, сиёсат, мафкура, 1-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 1996.
3. И.А.Каримов. Биздан обод ва озод ватан қолсин, 2-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 1996.
4. И.А.Каримов. Ватан саждагоҳ каби муқаддасдир, 3-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 1996.
5. И.А.Каримов. Бунёдкорлик йўлида, 4-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 1996.
6. И.А.Каримов. Янгича фикрлаш ва ишлаш–давр талаби, 5-жилд.– Т.: Ўзбекистон, 1997.
7. И.А.Каримов. Хавфсизлик ва барқарор тараққиёт йўлидан. 6-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 1998.
8. И.А.Каримов. Биз келажагимизни ўз қўлимиз билан қураимиз, 7-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 1999.
9. И.А.Каримов. Оллоҳ қалбимизда, юрагимизда. – Т.: Ўзбекистон, 1996.
10. И.А.Каримов. Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз, 8-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2000.
11. И.А.Каримов. Ватан равнақи учун ҳар биримиз маъсулмиз, 9-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2001.
12. И.А.Каримов. Миллий истиқлол мафкура – халқ эътиқоди ва буюк келажакка ишончдир. – Т.: Ўзбекистон, 2000.
13. И.А.Каримов. Истиқлол ва маънавият. – Т.: Ўзбекистон, 1994.
14. И.А.Каримов. Тарихий хотирасиз келажаги йўқ. – Т.: Шарқ, 1998.
15. И.А.Каримов. Юксак маънавият – энгилмас куч. Т.: «Маънавият». –Т.: 2008.- 176 б.
16. И.А.Каримов. Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида. Т.: “Ўзбекистон”. –Т.: 2011.-440 б.
17. «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг қонуни, «Халқ сўзи», 1998 й., 15 май 2- бет.
18. Миллий истиқлол ғояси: асосий тушунча ва тамойиллар.- Т.:Ўзбекистон, 2000.
19. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16-февралдаги “Педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларни малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги 25-сонли Қарори.
20. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори

малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилиш чора-тадбирлари тўғрисидаги” ПҚ-1533-сон қарори.

21. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли қарори.

22. И.А.Каримов. “Миллий театримиз – ифтихоримиз”. Тошкент шаҳрида Академик Драма Театри янги биносининг очилиш маросимида сўзлаган нутқи. 2001 йил 30 август.

23. Norxo‘jayev N. “Dilda baxor” G‘.G‘ulom nomli adabiyoti va san‘at nashriyoti T., 1984 y.

24. Norxo‘jayev N. “Zamonaviy estrada qo‘shiqlari”. T., 2001 y.

25. “O‘zbekiston Vatanim manim” Qo‘shiqlar to‘plami.1,2,3,4, Toshkent.1997-2001 y.

26. Mansurov A. “Ohanglar ertaklar” O‘qituvchi. T.,1999 y.

27. Jalilov M. “Qo‘shiqlar xrestomatiyasi” 1,2 qism. O‘qituvchi.-T.,2002-2003 y.

28. Romanovskiy N. Xorovoyslovar Izd.3 .L.,Muzika1980 g.

29. Sharafiyeva N. Xor sinfi. Musiqa nashriyoti. Toshkent 2005 y.

30. Qoziyev N. «Xor dirijyorligi xrestomatiyasi» 1,2,3,4. qism. O‘qituvchi. T.,1975-1978 y.

31. Mustaqillik taronalari (qo‘shiqlar to‘plami).- T.: G‘.G‘ulom, 2001y.

32. “Театр” адабий-бадий, ахборот-реклама журнали.

Интернет маълумотларн:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Матбуот маркази сайти: www.press-service.uz

2. Ўзбекистон Республикаси Давлат Ҳокимияти портали: www.gov.uz

3. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari izohli lug'ati, 2004, UNDP DDI: Programme www.lugat.uz, www.glossaiy.uz

4. Ўзбек интернет ресурсларининг каталоги: www.uz

5. Infocom.uz. электрон журнали: www.infocom.uz

6. Ziyonet

7. <http://www.teatr.ru>

8. <http://www.uzbekteatr.skm.uz>

9. <http://stanislavsky.by.ru>

10. <http://www.teatr-estrada.ru>

11. <http://www.teatr.com>

12. <http://www.aktor.ru>

13. <http://www.meyerhold.ru>

14. <http://www.mxat.ru>

15. <http://www.uforum.uz/>

16. Axborotresursmarkazi<http://www.assc.uz/>

17. <http://www.xabar.uz>

18. www.edu.uz

19. www.pedagog.uz

20. www.tdpu.uz

21. www.dsmi.uz

22. www.bimm.uz

